Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse järjestämättömiin vastuisiin liittyvien tappioiden kattamisen vähimmäisvaatimuksista”

(COM(2018) 134 final – 2018/0060 (COD))

ja ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi luotonhallinnoijista, luotonostajista ja vakuuksien realisoimisesta”

(COM(2018) 135 final – 2018/0063 (COD))

(2018/C 367/09)

Esittelijä: **Juan MENDOZA CASTRO**

Lausuntopyyntö	Euroopan unionin neuvosto, 24.4.2018,
	ja Euroopan parlamentti, 19.4.2018
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artikla ja 53 artiklan 1 kohta
Vastaava erityisjaosto	”talous- ja rahaliitto, taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus”
Hyväksyminen erityisjaostossa	27.6.2018
Hyväksyminen täysistunnossa	11.7.2018
Täysistunnon nro	536
Äänestystulos	145/0/2
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	

1. **Päätelmät ja suositukset**

Järjestämättömiä lainoja koskeva paketti

1.1 ETSK suhtautuu myönteisesti komission säädöspakettiin, joka on keskeinen osa EU:n toimia järjestelemättömien lainojen sitkeään ongelmaan puuttumiseksi ja ratkaisevan tärkeä, jotta voidaan edetä kohti pankkiunionia.

1.2 EU:n rahoituslaitokset ovat edistyneet sekä lainojen laadun että järjestämättömien lainojen kokonaismäärän osalta. EU-tason lisätoimet ovat kuitenkin tarpeen, jotta voidaan estää järjestämättömien lainojen kasaantuminen tulevaisuudessa.

1.3 Vertailtaessa järjestämättömien lainojen tasoa EU:ssa on aina otettava huomioon, että eräissä maissa pankit hyötyivät huomattavista valtiontuista kriisin alkuvaiheessa (vuosina 2008–2012), kun taas toiset eivät niitä saaneet valtiontukisääntöjen muuttumisen vuoksi.

1.4 ETSK kiinnittää huomiota rahoituskriisin yhteiskunnallisiin seurauksiin, jotka liittyvät syrjäytymiseen, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden toteutumiseen ja sisämarkkinoiden loppuunsaattamisen esteisiin.

1.5 Arvoltaan heikentyneiden lainojen poistaminen rahoituslaitosten kirjanpidosta on ratkaisevan tärkeää, jotta vältetään ylivelkaantumisen seuraukset tulevaisuudessa. ETSK kehottaa lisäksi luottolaitoksia vastuulliseen luotonantoon.

Lakisääteiset varautumisjärjestelyt

1.6 ETSK kannattaa lakisääteisten varautumisjärjestelyjen soveltamista ennaltaehkäisevänä toimena, jolla varmistetaan, että tulevista järjestämättömistä lainoista aiheutuvat luottotappiot on katettu riittävällä tavalla.

1.7 ETSK panee merkille komission perustelut ehdotukselle ja toteaa, että varautumisjärjestelyt olisivat oikeutettuja vakavaraisuussääntelyyn liittyvän tilinpäätössäännöstön erilaisten tavoitteiden perusteella.

1.8 ETSK katsoo kuitenkin välttämättömäksi tuoda esiin seuraavat seikat:

— Yleispätevään malliin perustuvassa lähestymistavassa ei oteta huomioon kansallisen yksityisoikeuden alalla ja riita-asioita käsittelevien tuomioistuimien menettelyjen kestoissa yhä olevia eroja.

— Uusien järjestämättömien lainojen rahoitusaikataulu voi pakottaa pankit myymään ne nopeasti sen sijaan, että ne odottaisivat talousvaikeuksissa olevan yrityksen palaavan kannattavampaan tilanteeseen.

1.9 Komission olisi mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon sellaisten pienten ja erikoistuneiden yritysten erityistilanne, joiden varojen rakenne ei ole kovin monimutkainen.

1.10 ETSK katsoo, että IFRS 9 -standardin olisi oltava pakollinen kaikille EU:n pankeille.

1.11 ETSK ehdottaa myös erityisen vaikutustenarvioinnin käynnistämistä, jotta voidaan arvioida ehdotetun lainsäädännön mahdollista vaikutusta pankkeihin, kotitalouksille myönnettäviin lainoihin, pk-yrityksiin ja bkt:n kasvuun.

1.12 ETSK panee merkille, että Euroopan keskuspankki on jo julkaissut liitteensä ottamatta huomioon pilarin 1 sääntöjä, jotka parlamentti/neuvosto/komissio tulee antamaan, ja odottamatta Euroopan pankkiviranomaisen suuntaviivoja.

Jälkimarkkinoiden kehittyminen

1.13 ETSK toteaa, että komissio esittää ratkaisun moniin järjestämättömien lainojen jälkimarkkinoiden hajanaisuuteen liittyviin ongelmiin EU:ssa ja tuo tässä yhteydessä esiin tietyt ehdotukset. Komitea katsoo kuitenkin, että sääntelyviranomaisten ei pidä kannustaa järjestämättömien lainojen myyntiin.

1.14 ETSK ehdottaa luottojen siirtojen seurausten osalta seuraavaa:

— Kuluttajansuoja: komission ehdotukset ovat yleisesti ottaen tervetulleita. Viranomaisten on kiinnitettävä huomiota toimiin ja suosituksiin, joilla suojellaan velallisten oikeuksia.

— Työntekijöiden suojelu: yritysten siirtojen yhteydessä toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon kyseisten yritysten työntekijöiden liikkuvuus ja näiden suojelu EU:n ja jäsenvaltioiden oikeuden mukaisesti.

Tuomioistuimien ulkopuolinen nopeutettu vakuuksien täytäntöönpano

1.15 ETSK korostaa myönteisessä hengessä oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin kansallisessa tuomioistuimessa, silloin kun sellainen on tarpeen ja jos menetelmän soveltamiselle, sellaisena kuin sitä ehdotetaan direktiivissä, asetetaan rajoituksia.

1.16 Monissa jäsenvaltioissa täytäntöönpanoprosessi on jo toimiva. Tärkein ratkaisu järjestämättömiin lainoihin liittyvissä ongelmissa on oikeusmenettelyjen vahvistaminen kaikkialla EU:ssa.

2. **Euroopan komission ehdotukset**

2.1 Komissio esitti 14. maaliskuuta 2018 ehdotuksen asetukseksi ([1]) asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse järjestämättömiin vastuisiin liittyvien tappioiden kattamisen vähimmäisvastuista sekä ehdotuksen direktiiviksi ([2]) luotonhallinnoijista, luotonostajista ja vakuuksien realisoimisesta.

([1]) Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse järjestämättömiin vastuisiin liittyvien tappioiden kattamisen vähimmäisvaatimuksista, COM(2018) 134 final.

([2]) Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luotonhallinnoijista, luotonostajista ja vakuuksien realisoimisesta, COM(2018) 135 final.

2.2 Kumpaankin ehdotukseen liittyy komission yksiköiden valmisteluasiakirja ja vaikutustenarviointi, ja samana päivänä komissio julkaisi myös toisen seurantaraportin järjestämättömien lainojen vähentämisestä Euroopassa ([3]) ja suunnitelman, jossa annetaan teknistä ohjeistusta kansallisten omaisuudenhoitoyhtiöiden perustamisesta ([4]).

2.3 Nämä ehdotukset ovat tärkeitä osatekijöitä komission pyrkimyksissä Euroopan talous- ja rahaliiton vahvistamiseksi, ja ne ovat ratkaisevan tärkeitä pankkiunionin valmiiksi saamisen kannalta. Unionin toimilla, joiden tarkoituksena on puuttua järjestämättömien lainojen ja vastuiden suuriin määriin ja ehkäistä tällaisten lainojen ja vastuiden mahdollista tulevaa kertymistä, on tärkeä merkitys pyrittäessä vähentämään pankkijärjestelmän riskejä ja varmistamaan, että pankit voivat toiminnassaan keskittyä lainanantoon yrityksille ja kansalaisille.

2.4 Ehdotuksessa asetukseksi komissio ehdottaa lakisääteisen varautumisjärjestelyn perustamista asettamalla yleiset vähimmäiskattavuustasot uusille, järjestämättömiksi muuttuville lainoille. Tarkoituksena on estää järjestämättömien lainojen liiallinen kertyminen tulevaisuudessa ilman, että pankkien taseissa on riittävästi varoja tappioiden kattamiseen, ja helpottaa niiden hoitamista.

2.5 Ehdotetulla direktiivillä komission tarkoituksena on tehostaa perintämenettelyjä yhteisen tuomioistuinten ulkopuolisen nopeutetun vakuuksien täytäntöönpanon avulla. Ehdotuksella edistetään myös järjestämättömien lainojen jälkimarkkinoiden kehittymistä yhdenmukaistamalla vaatimuksia ja luomalla yhtenäismarkkinat luottopalveluille ja pankkilainojen siirtämiselle kolmansille osapuolille kaikkialla EU:ssa.

3. **Yleistä**

3.1 ETSK suhtautuu myönteisesti komission säädöspakettiin, joka on keskeinen osa EU:n toimia järjestelemättömiä lainoja koskevaan sitkeään ongelmaan puuttumiseksi ([5]) ja ratkaisevan tärkeä, jotta voidaan edetä kohti pankkiunionia.

3.2 Koska rahoitusjärjestelmän vakavaraisuus ja vakaus on ratkaisevan tärkeää EU:lle, eräiden jäsenvaltioiden pankkeihin kriisin aikana kerääntynyt järjestämättömien lainojen suuri määrä ja seurannut taantuma on huono asia rahoitusjärjestelmälle kokonaisuudessaan sekä vahingollista taloudelle. Eräissä tapauksissa tämä on aiheuttanut raskaita kustannuksia veronmaksajille.

3.3 Viime vuosina EU:n rahoituslaitokset ovat edistyneet sekä lainojen laatua että järjestämättömien lainojen kokonaismäärää ajatellen. Järjestämättömiä lainoja on kuitenkin edelleen paljon, kokonaismäärän ollessa 813 miljardia euroa ([6]). Pankeilla ja valvontaviranomaisilla on tarvittavat välineet maksamattomien tai arvoltaan alentuneiden lainojen määrän vähentämiseksi, mutta lisätoimet ovat tarpeen EU-tasolla, jotta estetään tällaisten lainojen kasaantuminen tulevaisuudessa.

3.4 ETSK toteaa, että eräissä maissa pankit hyötyivät huomattavista valtiontuista kriisin alkuvaiheessa (vuosina 2008–2012), kun taas toiset eivät niitä saaneet valtiontukisäännöissä vuonna 2013 tapahtuneen muutoksen vuoksi. Sen vuoksi järjestämättömien lainojen tason vertailussa olisi aina otettava huomioon nämä erot.

3.5 ETSK kiinnittää huomiota rahoituskriisin yhteiskunnallisiin seurauksiin, jotka liittyvät syrjäytymiseen, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden toteutumiseen ja sisämarkkinoiden loppuunsaattamisen esteisiin. Eräissä jäsenvaltioissa järjestämättömien lainojen yhteydessä perheille ja pk-yrittäjille on aiheutunut vakavia seurauksia – jotkut ovat esimerkiksi olleet vaarassa menettää kotinsa tai joutua ulosmittauksen kohteeksi.

3.6 Arvoltaan alentuneiden lainojen poistaminen rahoituslaitosten kirjanpidosta on tärkeää, jotta voidaan välttää ylivelkaantumisen seuraukset tulevaisuudessa. Talous- ja rahoitusasioiden neuvoston suunnitelman on edistettävä tätä tavoitetta. ETSK kehottaa myös vastuulliseen luotonantoon, joka edellyttää, että luottolaitokset kiinnittävät entistä suurempaa huomiota yksittäisten lainanottajien tarpeisiin ja tilanteeseen ja etsivät kunkin olosuhteisiin sopivimman rahoitusvälineen ([7]).

([3]) Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle ja Euroopan keskuspankille – Toinen seurantaraportti järjestämättömien lainojen vähentämisestä Euroopassa, COM(2018) 133 final.

([4]) Omaisuudenhoitoyhtiöitä koskeva suunnitelma, komission yksiköiden valmisteluasiakirja, joka liittyy asiakirjaan ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle ja Euroopan keskuspankille – Toinen seurantaraportti järjestämättömien lainojen vähentämisestä Euroopassa”, SWD(2018) 72 final.

([5]) Neuvoston päätelmät järjestämättömien lainojen käsittelyä koskevasta EU:n toimintasuunnitelmasta (11. heinäkuuta 2017).

([6]) EPV:n riskitaulukko, vuoden 2017 viimeisen vuosineljänneksen tiedot.

([7]) ETSK:n lausunto aiheesta ”Velkaantuminen ja sosiaalinen syrjäytyminen hyvinvointiyhteiskunnassa” (EUVL C 44, 16.2.2008, s. 74).

4. **Erityistä**

4.1 ***Lakisääteiset varautumisjärjestelyt***

4.1.1 ETSK kannattaa lakisääteisten varautumisjärjestelyjen soveltamista ennaltaehkäisevänä toimena, jolla varmistetaan, että tulevaisuudessa järjestämättömistä lainoista aiheutuvat luottotappiot on katettu riittävällä tavalla.

4.1.2 Järjestämättömien lainojen ja vastuiden määrän vähentämiseksi ([8]) vakavaraisuusasetukseen ehdotettu muutos sisältää asteittaisen tavoiteaikataulun vakuudellisille (enintään kahdeksan vuotta) ja vakuudettomille (kaksi vuotta) lainoille.

4.1.3 Komission perustelu ehdotukselle on seuraava ([9]):

— Luottovastuita koskevien tappioiden kirjaaminen ei välttämättä ole aina riittävää vakavaraisuuden kannalta, koska sillä on erilainen soveltamisala, tavoite ja tarkoitus.

— Kansainvälisen tilinpäätösstandardin (IFRS 9) ([10]) odotetaan takaavan paljon paremman vakavaraisuusstandardien noudattamisen kuin IAS39:n ([11]) ja helpottavan myöhässä tehtyjen tai riittämättömien varausten aiheuttamien ongelmien ratkaisemista, koska standardi perustuu odotettuun tappioon. Uudessa standardissa jätetään kuitenkin edelleen harkinnanvaraa järjestämättömien lainojen ja niiden vakuuksien arviointiin ja sitä myötä varausten määrän määrittämiseen.

— Vakavaraisuuden sääntely antaa pankkivalvontaviranomaiselle mahdollisuuden vaikuttaa pankin varausten tasoon (myös järjestämättömien lainojen osalta) sovellettavan tilinpitosäännöstön rajoissa ja vaatia erityisiä mukautuksia kyseisen pankin omien varojen laskentaan. Valvontaviranomainen voi kuitenkin soveltaa sitovia toimenpiteitä ja vaatimuksia vain tapauskohtaisesti pankin yksilöllisen tilanteen perusteella (pilarin 2 mukaiset toimenpiteet).

— Toimivaltaisen valvontaviranomaisen tapauskohtaisesti räätälöimät valvontatoimet ovat asianmukainen väline käsiteltäessä yksittäisten pankkien erityisesti järjestämättömiin lainoihin liittyviä riskejä.

4.1.4 ETSK toteaa lisäksi, että varautumisjärjestelyt olisivat oikeutettuja vakavaraisuussääntelyyn liittyvän tilinpäätössäännöstön erilaisten tavoitteiden perusteella.

4.1.5 ETSK pitää kuitenkin välttämättömänä tuoda esiin seuraavat seikat:

— Ehdotetussa asetuksessa, joka noudattaa yleispätevään malliin perustuvaa toimintatapaa, ei oteta huomioon kansallisen yksityisoikeuden ja riita-asioihin keskittyvien tuomioistuimien menettelyjen kestoissa yhä olevia eroja.

— Uusien järjestämättömien lainojen rahoitusaikataulu voi pakottaa pankit myymään ne nopeasti sen sijaan, että ne odottaisivat talousvaikeuksissa olevan yrityksen palaavan kannattavampaan tilanteeseen. Tämä voi vähentää mahdollisuutta velkojen uudelleenjärjestelyyn ja toisen tilaisuuden antamiseen yrittäjille, millä saattaa olla huomattavat kielteiset sosiaaliset vaikutukset ja kielteinen vaikutus työllisyyteen.

— Erään analyysin mukaan ([12]) kansainvälisen tilinpäätösstandardin (IFRS) nro 9 ja järjestämättömiä vastuita koskevan varautumisjärjestelyjen samanaikainen käyttöönotto vaikuttaa todennäköisesti erityisesti pieniin ja erikoistuneisiin yrityksiin, joiden varojen rakenne ei ole kovin monimutkainen. Komission olisi harkittava, onko ehdotusta täsmennettävä tähän ongelmaan puuttumiseksi.

([8]) Euroopan pankkiviranomaisen määritelmä: ”Järjestämättömänä vastuuna pidetään kaikkia vastuita, jotka ovat olleet erääntyneinä 90 päivää tai joita ei todennäköisesti makseta ilman vakuuksien realisointia, vaikka niitä ei pidettäisi maksukyvyttömyystilassa olevina tai arvoltaan alentuneina. Vakavaraisuusasetuksen 178 artiklan ja sovellettavan tilinpäätössäännöstön mukaisesti maksukyvyttömyystilassa olevia ja arvoltaan alentuneita vastuita pidetään näin ollen aina järjestämättöminä. Lisäksi velallisesta johtuvia riskejä/vastuita on pidettävä järjestämättöminä silloin, jos taseeseen kirjatut vastuut ovat olleet erääntyneinä yli 90 päivää ja ne muodostavat vähintään 20 prosenttia kaikista kyseiseltä velalliselta olevista taseeseen kirjatuista vastuista (’pulling effect’). Järjestämättömiin vastuisiin kuuluvat järjestämättömät lainat, järjestämättömät vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit sekä järjestämättömät taseen ulkopuoliset erät.”

([9]) Lakisääteisiä varautumisjärjestelyjä koskeva kuulemisasiakirja.

([10]) Kansainvälinen tilinpäätösstandardi (IFRS). Voimassa 1. tammikuuta 2018 alkaen.

([11]) Kansainväliset tilinpäätösstandardit (IAS).

([12]) Eurofinas: vastaus lakisääteisiä varautumisjärjestelyjä koskevassa Euroopan komission kuulemismenettelyssä.

4.1.6 Vaikka ehdotetuilla varautumisjärjestelyillä voidaan lieventää erilaisten tilinpitosäännöstöjen omaksumisesta johtuvia eroja tappiovarausten osalta (IFRS 9 verrattuna kansallisiin yleisesti hyväksyttyihin kirjanpidon periaatteisiin ([13])), ETSK ehdottaa, että IFRS 9 olisi pakollinen kaikille EU:n pankeille.

4.1.7 ETSK ehdottaa erityisen vaikutustenarvioinnin käynnistämistä, jotta voidaan arvioida ehdotetun lainsäädännön mahdollista vaikutusta pankkeihin, kotitalouksille myönnettäviin lainoihin, pk-yrityksiin ja bkt:n kasvuun.

4.1.8 Muut riskit voivat aiheuttaa samankaltaisia ongelmia kuin järjestämättömät lainat. Tämä pätee erityisesti monimutkaisiin johdannaisiin ja tasojen 2 ja 3 haltuunotettuihin omaisuuseriin. Tämän vuoksi ETSK katsoo, että nämä riskit olisi sisällytettävä riskien vähentämistä koskevaan prioriteettiluetteloon.

4.1.9 ETSK panee merkille, että Euroopan keskuspankki on jo julkaissut liitteensä ottamatta huomioon pilarin 1 sääntöjä, jotka parlamentti/neuvosto/komissio tulee antamaan, ja odottamatta, että Euroopan pankkiviranomaisen suuntaviivat (joista edelleen keskustellaan) saadaan valmiiksi. Tämä saattaa loukata parempaa sääntelyä koskevia periaatteita. Järjestämättömiä lainoja koskeva EKP:n liite olisi näin ollen mukautettava kyseisiä lainoja koskevaan tulevaan pilari 1:n säännöstöön, jotta varmistetaan jatkossakin johdonmukaisuus EU:n sääntöjen kanssa.

4.2 *Toimenpiteet järjestämättömien lainojen jälkimarkkinoiden kehittämiseksi edelleen*

4.2.1 EU:ssa jälkimarkkinoilla tapahtuvat transaktiot ovat kooltaan suhteellisen pieniä ([14]). Syinä tähän ovat muun muassa hajanainen sääntely, eräiden omaisuusluokkien haltijoita, palveluyritysten osallistumisen soveltamisalaa ja sijoittajatyyppiä koskevat lainsäädännölliset rajoitteet (eräissä tapauksissa vain toiset pankit voivat huolehtia järjestämättömistä lainoista tai ostaa niitä) sekä paikallisten pankkien ja ulkomaisten sijoittajien eroavat käsitykset talousnäkymistä. ETSK katsoo, että komissio tarjoaa ratkaisun moniin näistä ongelmista.

4.2.2 Yksi järjestämättömien lainojen markkinoiden keskeisistä haasteista on niitä koskevan korkealaatuisen tiedon vajavaisuus, mikä johtaa informaation epäsuhtaan. ETSK suhtautuu myönteisesti tietomalleihin, joiden tarkoituksena on tarjota yhdenmukaista ja vakioitua tietoa järjestämättömistä luottosopimuksista.

4.2.3 ETSK katsoo kuitenkin, että sääntelyviranomaisten ei pitäisi kannustaa järjestämättömien lainojen myyntiin, koska arvoltaan alentuneiden lainojen hallinnoiminen pankeissa voi tulla perinnän jälkeen kustannuksiltaan kalliimmaksi verrattuna niiden myynnistä saataviin tuloihin.

4.2.4 ETSK korostaa ja kannattaa seuraavia komission ehdotuksen näkökohtia:

— **Luotonhallinnoijat.** EU:n laajuisissa säännöissä asetetaan erityiset vaatimukset ja menettelyt toimiluvan myöntämiselle, epäämiselle tai peruuttamiselle (5–7 artikla). Toimiluvanhakijalla on oltava riittävän hyvä maine, tällä ei saa olla merkintää rikosrekisterissä, eikä tämän tule olla käynnissä olevan maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena. Säännöt kattavat myös seuraavat seikat: rekisteri (8 artikla), luotonhallinnoijan ja luotonantajan välinen sopimussuhde (9 artikla), ulkoistaminen (10 artikla) ja rajat ylittävä luotonhallinnointi (11 ja 12 artikla).

— **Luotonostajat.** Velkojan on tarjottava kaikki luottosopimusta koskevat tarvittavat tiedot (13 artikla) Euroopan pankkiviranomaisen kehittämien teknisten standardien mukaisesti (14 artikla). Näihin ei voi kohdistua muita lisävaatimuksia kuin ne, joista säädetään direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annetuissa kansallisissa säädöksissä (15 artikla). Luottosopimus voidaan panna suoraan täytäntöön (18 artikla) tai se voidaan siirtää (19 artikla).

— **Luotonhallinnoijat, luottolaitokset tai niiden tytäryhtiöt,** joilla on aktiivinen rooli järjestämättömiin lainoihin liittyvissä toiminnoissa, sisältyvät 16 artiklaan.

— **Valvonta.** Valvonta on keskeinen näkökohta, koska samoja sääntöjä on sovellettava kaikkialla EU:ssa. Toimivaltaisilla kansallisilla viranomaisilla on valvontatehtävä. Tähän liittyvät myös hallinnolliset seuraamukset (20–22 artikla).

([13]) Yleisesti hyväksytyt kirjanpidon periaatteet.
([14]) 100 miljardia euroa, alle 10 prosenttia liikkeellä olevista varoista (*lähde*: KPGM).

— **Tietosuoja.** Lainan siirtäminen edellyttää, että lainanottajan oikeuksia kunnioitetaan ja henkilötietojen suojaa koskevia sääntöjä noudatetaan luottosopimusta koskevien lakien mukaisesti (5 artiklan 1 kohdan c alakohta).

4.2.5 *Kuluttajansuoja*

— ETSK katsoo, että on tärkeää varmistaa korkeatasoinen kuluttajansuoja rahoituspalvelujen alalla.

— Näin ollen se arvostaa ehdotuksen yleistä periaatetta, jonka mukaan on varmistettava ”samantasoinen suoja riippumatta siitä, kuka omistaa luoton tai hallinnoi sitä ja riippumatta luotonostajan tai luotonhallinnoijan jäsenvaltiossa voimassa olevasta oikeudellisesta järjestelmästä”. Erityisesti on otettava huomioon asuntoluottodirektiivi ([15]), kulutusluottodirektiivi ([16]) ja kohtuuttomia sopimusehtoja koskeva direktiivi ([17]).

— ETSK korostaa myös velkojan velvollisuuksia kuluttajaa kohtaan luottosopimukseen tehtävien muutosten yhteydessä (34 artikla).

— ETSK toteaa lainan siirtämisen merkitsevän sitä, että velallisen on toimittava muun kuin rahoitusalan yrityksen kanssa, jolla on erilainen henkilökunta, erilaiset työskentelymenetelmät ja erilainen tarkoitus. Sen vuoksi kansallisten viranomaisten on kiinnitettävä huomiota toimiin ja suosituksiin, joilla suojellaan velallisten oikeuksia, kuten tekee esimerkiksi Yhdysvaltojen kuluttajien taloudellisesta suojasta vastaavan liittovaltion virasto ([18]).

4.2.6 *Työntekijöiden suoja.*

Kaikkien ulkopuolisille yrityksille tehtävien luottojen siirtojen yhteydessä toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon siirtoihin osallistuvien yritysten työntekijöiden liikkuvuus ja näiden suojelu EU:n ja jäsenvaltioiden oikeuden mukaisesti.

4.3 ***Tuomioistuimien ulkopuolinen nopeutettu vakuuksien täytäntöönpano***

4.3.1 ETSK korostaa myönteisessä hengessä jäsenvaltioiden velvollisuutta varmistaa, että luotonottajayrityksellä on oikeus riitauttaa kyseisen mekanismin käyttö kansallisessa tuomioistuimessa (28 artikla). Tämän tulisi suojella asianmukaisesti kansalaisten ja yritysten perusoikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ([19]) etenkin epäreilujen tai epäasianmukaisten sopimusehtojen osalta.

4.3.2 ETSK panee kuitenkin merkille eräiden jäsenvaltioiden ilmaisemat epäilykset siitä, voisiko tällainen väline nopeuttaa täytäntöönpanoprosessia huomattavasti sellaisissa jäsenvaltioissa, joissa menettelyt käsitellään jo nopeasti tuomioistuimissa. Vaikka tuomioistuimen ulkopuoliset menettelyt saattavat olla edullisia velkojalle, järjestämättömiin lainoihin liittyvien ongelmien ratkaisuna on pääasiassa oikeusmenettelyjen vahvistaminen kaikkialla EU:ssa.

4.3.3 Joka tapauksessa ETSK korostaa myönteisessä valossa ehdotuksessa esitettyjä rajoituksia tuomioistuimien ulkopuolisen nopeutetun vakuuksien täytäntöönpanon soveltamiseen. Ensinnäkin menettely koskee ainoastaan luotonantajien ja luotonottajayritysten välisiä sopimuksia. Lisäksi seuraavat tapaukset rajataan nimenomaisesti menettelyn ulkopuolelle:

— muuhun kuin ammatilliseen toimintaan osallistuvat kuluttajat ([20])

— voittoa tavoittelemattomat yritykset

— rahoitusvakuusjärjestelyt ([21]) ja

— kiinteä asunto-omaisuus, joka on lainanottajayrityksen pääasiallinen asunto ([22]).

([15]) Direktiivi 2014/17/EU (EUVL L 60, 28.2.2014, s. 34).
([16]) Direktiivi 2011/83/EU (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 64).
([17]) Direktiivi 93/13/ETY (EYVL L 95, 21.4.1993, s. 29).
([18]) https://www.consumerfinance.gov/about-us/newsroom/consumer-financial-protection-bureau-reminds-mortgage-servicers-of-legal-protections-for-consumers-when-transferring-loans
([19]) Euroopan unionin perusoikeuskirja, 47 artikla.
([20]) Direktiivi 2008/48/EY kulutusluottosopimuksista, 3 artiklan a kohta.
([21]) Direktiivi 2002/47/EY rahoitusvakuusjärjestelyistä, 2 artiklan 1 kohdan a alakohta.
([22]) ”Rahoituskriisin vuoksi monet asunnonostajat ovat ajautuneet vararikkoon ja joutuneet myymään hankkimansa asunto-omaisuuden pilkkahintaan.” ETSK:n lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi asunto-omaisuutta koskevista luottosopimuksista” (EUVL C 318, 29.10.2011, s. 133).

4.4 ***Omaisuudenhoitoyhtiöitä koskeva suunnitelma***

Valtiontukisäännöt

4.4.1 ETSK jakaa komission näkemyksen siitä, että omaisuudenhoitoyhtiöt ovat olleet eräissä jäsenvaltioissa tärkeä osa ratkaisuja, joilla on siivottu pankkien taseita etenkin rahoituskriisin jälkeen. Komitea on kuitenkin samaa mieltä myös siitä, että jos kyseessä ovat julkisesti tuetut tai taatut välineet, ne voivat luoda myös rahoitusvakauteen kohdistuvia riskejä ja mahdollisesti vahvistaa valtion ja pankkien välistä negatiivista kierrettä (sovereign feedback loop).

4.4.2 Näin ollen ETSK kannattaa johdonmukaisuutta EU:n oikeudellisten puitteiden ja etenkin pankkien elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin ([23]) sekä yhteisen kriisinratkaisumekanismin ([24]) kanssa.

4.4.3 Käytännössä melkein kaikki kansalliset omaisuudenhoitoyhtiöt ovat hyötyneet valtiontuesta jossain muodossa. Tähän voivat kuulua takuut tappioiden kattamiseksi tai omaisuudenhoitoyhtiön rahoituksen takaaminen (tämä voi johtaa siihen, että yhtiöllä on ”julkisyhteisön” luottoluokitus, niin että yhtiön arvopaperit ovat esimerkiksi kelvollisia takaisinostovakuutena). Yhtiöt saattavat myös ostaa omaisuutta yli niiden markkina-arvon (arvon, jonka sijoittaja maksaisi), koska ne omaksuvat pidemmän aikavälin näkemyksen taloudellisesta arvosta. Taloudellisen arvon arviointi yli markkina-arvon on kuitenkin valtiontukea ja edellyttää Euroopan komission antamaa hyväksyntää pankille. Valtio saattaa myös vahvistaa omaisuudenhoitoyhtiöiden järjestelmiin osallistuvien pankkien pääomapohjaa ([25]).

4.4.4 Vaikka jonkinlainen valtion antama avustus olisi sallittu, uusimmissa EU:n säännöissä edellytetään yleensä vähintään sitä, että pankin huonommassa etuoikeusasemassa olevan velan arvoa alennetaan (kirjataan pois tai muunnetaan omaksi pääomaksi), niin että pääomapohjan vahvistamiseen mahdollisesti liittyvä taakka ainakin jakautuu julkisen ja yksityisen sektorin kesken.

Bryssel 11. heinäkuuta 2018.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Luca JAHIER

([23]) Direktiivi 2014/59/EU.
([24]) Asetus (EU) N:o 806/2014 (EUVL L 225, 30.7.2014, s. 1).
([25]) KPGM.